Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

datum: 7 januari 2026

Wijziging GIPOD-decreet n.a.v. Gigabit-verordening

Dit document is bestemd voor	Dagelijks bestuur 7 januari 2026
Waarover gaat het?	Wijziging GIPOD-decreet n.a.v. Gigabit-verordening
Gewenste beslissing	Ter goedkeuring
Aansluiting op strategische speerpunten VVSG	VVSG-memorandum: Technische fiche: Beheer openbaar domein
Traject	BC4 Kwaliteitsvolle Leefomgeving 17.12.2025 (het derde puntje werd nadien toegevoegd)
Verantwoordelijke stafleden	Christophe Claeys en Steven Verbanck
Belang voor de lokale besturen	Gemeenten willen zoveel mogelijk nutswerken in synergie.
Agenda externe besluitvorming	Advies aan de Vlaamse regering tegen 17 januari: doorsturen onder voorbehoud van bekrachtiging door bestuursorgaan van 21 januari.

Samenvatting standpunt:

In de praktijk stellen gemeenten vast dat loutere nutswerken (sleufwerken) nog steeds te weinig in synergie verlopen. Daarom adviseert VVSG enkele aanpassingen in de voorgestelde wijzigingen in het GIPOD-decreet om mogelijke drempels weg te werken in de zoektocht naar werken in synergie:

1. Zgn. kritieke infrastructuur van die regels vrijstellen, mag volgens ons alleen als zichtbaarheid in GIPOD een probleem kan zijn voor de nationale veiligheid.
2. We willen ook geen stilzwijgende weigeringen om mee te gaan in synergie.
3. Een sleufsynergieaanvraag of projectaanvraag moet, uiterlijk twee maanden voor de geplande aanvang van het grondwerk ingegeven worden in GIPOD. Uiterlijk 2 maand voor de start is te kort. Herbekijk die periode.

1. Inleiding

De Vlaamse regering maakte een voorontwerp van wijzigingsdecreet n.a.v. de Europese Gigabit-verordening. O.a. het GIPOD-decreet wordt hiermee gewijzigd. Het voorontwerp werd op 5 december een eerste keer principieel goedgekeurd door de regering.

De Vlaamse regering vraagt hierover advies aan de MORA, de SERV, de VVSG en daarna de Raad van State. We kregen de adviesvraag binnen op 18 december 2025 en moeten antwoorden tegen 17 januari 2026.

2. Samenvatting advies

Het Generiek Informatieplatform Openbaar Domein (GIPOD) is een goed ondersteunend instrument om nutsmaatschappijen en andere opdrachtgevers van werken in het openbaar domein de kans te geven om werken samen (in synergie) uit te voeren. Door werken in synergie uit te voeren ontstaat er maar één keer hinder en kan de kost van de sleuf gedeeld worden. Door werken in synergie uit te voeren (en mogelijk tijdelijk te vertragen om af te stemmen) is de uitvoering uiteindelijk sneller en goedkoper. Na de aanleg gelden immers sperperiodes voor men opnieuw kan aanleggen.

Via GIPOD vragen initiatiefnemers van een werk aan andere opdrachtgevers of ze willen meegaan met dat werk.

In de praktijk stellen gemeenten vast dat loutere nutswerken (sleufwerken) nog steeds te weinig in synergie verlopen.

Daarom adviseert VVSG enkele aanpassingen in de voorgestelde wijzigingen in het GIPOD-decreet om mogelijke drempels weg te werken in de zoektocht naar werken in synergie.

3. VVSG advies

3.1. Kritieke infrastructuur alleen vrijstellen als zichtbaarheid in GIPOD een probleem kan zijn voor de nationale veiligheid

In het wijzigingsdecreet staan enkele mogelijke vrijstellingen voor grondwerken of werken aan kritieke nationale of Vlaamse kritieke infrastructuur. De Vlaamse Regering kan een limitatieve lijst van uitzonderingen op bepaalde verplichtingen vastleggen. Aan die lijst (waarin oorspronkelijk alleen werken met beperkte oppervlakte en impact stonden) kunnen nu ook werken aan kritieke nationale of Vlaamse kritieke infrastructuur worden toegevoegd. De Vlaamse Regering kan een lijst van Vlaamse kritieke infrastructuur opstellen.

Onderstaande vrijstellingen voor nog aan te duiden kritieke infrastructuur worden in dit kader mogelijk:

- Vrijstelling voor de ingave in GIPOD van grondwerken (art. 12 wijzigingsdecreet)
- Vrijstelling voor de ingave in GIPOD van werken groter dan 50 m² (art. 13 wijzigingsdecreet)

- Geen verplichting om in te gaan op de sleufsynergieaanvraag (art. 15 wijzigingsdecreet)
- Geen verplichting om in te gaan op de projectaanvraag (art. 16 wijzigingsdecreet)

Er staat nergens in het decreet welk infrastructuur kritiek zou kunnen zijn.

VVSG vreest dat dit veel te ruim kan worden opgevat. Er kan heel veel infrastructuur onder de term kritiek vallen, waardoor er teveel werken structureel zouden vrijgesteld zijn. Bovendien vindt VVSG dat men ook bij kritieke infrastructuur maximaal moet proberen om in synergie te werken. Alleen als zichtbaarheid in GIPOD een probleem kan zijn voor de nationale veiligheid kan vrijstelling te verantwoorden zijn.

3.2. Geen stilzwijgende weigeringen om mee te gaan in synergie

In het GIPOD-decreet over synergie of projectaanvragen staat dat partijen die willen meegaan binnen een antwoordtermijn van respectievelijk 15 of minstens 20 dagen moeten antwoorden. Is er binnen die antwoordtermijn geen antwoord, dan geldt dat als een negatief antwoord van die ontvanger (art. 11 GIPOD-decreet).

Nadien moeten partijen die meegaan meteen sleufsynergie-aanvraag of projectaanvraag binnen een termijn van respectievelijk 45 of minstens 55 dagen een concreet (grond)werk koppelen. Als de partij die meegaat binnen die antwoordtermijn niet antwoordt, geldt dat als een negatief antwoord van die partij en kan de initiatiefnemer ervan uitgaan dat die partij niet meer meegaat in de sleufsynergie of het project (art. 11 GIPOD-decreet).

Dat zijn automatische drempels ingebouwd in het GIPOD-decreet die het proces om tot een synergie te komen, waarbij afstemming van planningen nodig is, belemmeren. Zeker bij de tweede stap vraagt de VVSG dat de initiatiefnemer de andere partij die niet tijdig actie voerde (het (grond)werk niet tijdig koppelde) eerst moet contacteren om na te gaan of men toch kan meegaan in synergie. VVSG vraagt om dit in het GIPOD-decreet in te schrijven zowel voor sleufsynergie-aanvragen, als voor projectaanvragen.

Het is nodig dat initiatiefnemers maximale inspanningen leveren om werken in synergie te realiseren. Louter de administratieve handelingen via het GIPOD zijn daarbij niet voldoende. Om planningen afgestemd te krijgen is het ook nodig om buiten het GIPOD, contact op te nemen.

3.3. Een sleufsynergie-aanvraag of projectaanvraag zou langer voor de geplande aanvang van het grondwerk in GIPOD moeten komen

Een initiatiefnemer moet zijn sleufsynergie-aanvraag of projectaanvraag uiterlijk twee maanden voor de geplande aanvang van het grondwerk ingeven. (art. 11 §3 GIPOD-decreet en art. 16 wijzigingsdecreet) In veel gevallen is twee maanden erg krap om tot een afstemming tussen verschillende partijen te komen. VVSG stelt daarom voor dat de initiatiefnemers hun sleufsynergie-aanvragen en projectaanvragen vroeger dan 2 maand voor de geplande start van het werk in GIPOD moeten ingeven. De exacte termijn moet met de sector overlegd worden.

-*-